

Nr 123.

Av herrar **Ericsson** i Vallsta och **Edbom**, om pension åt skadade värnpliktige *N. J. Silfver*.

Den 4 juli 1900 blev beväringssmannen N. J. Silfver från Skogsta i Ljusdals socken å Hälsinge regementes mötesplats Mohed träffad av ett skott, av våda eller vårdslöshet avlossat av en soldat vid Arbrå kompani. Skottet förorsakade en beväringssmans död och för ovannämnde Silfver medförde detsamma förlust av vänstra armen, vilken till följd av skadorna måste amputeras.

Av vederbörande krigsrätt blev den, som var vållande till olyckan, dömd att till Silfver utge dels ersättning för sveda och värk med 500 kronor, dels för mistad arbetsförtjänst 550 kronor och dels för förlorad arbetsförmåga 900 kronor årligen.

Genom brev den 22 november 1901 tillerkände Kungl. Maj:t bemålde Silfver bland annat även en årlig livränta från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond av 210 kronor. Av i avskrift bifogade prästbetyg framgår, att Silfver har hustru och sju barn att försörja, vid vilket förhållande det måste anses vara synnerligen svårt att med endast en arbetsduglig arm och med bidrag av nämnda 210 kronor kunna nödtorftigt försörja sig och de sina. Som förut nämnts är visserligen den till olyckan vållande dömd att betala, bland annat 900 kronor årligen, men vi tro oss veta, att under den tid som gått Silfver icke bekommit något av den sålunda tilldömda årliga ersättningen och all anledning finnes att förmoda, att han heller aldrig kommer att få något.

Vid sådant förhållande, och då en af Silfver under år 1913 till Kungl. Maj:t ingiven ansökan om högre livränta icke kunnat bifallas, synes det oss som skulle det belopp Silfver enligt sistnämnda ansökan begärt bära av Riksdagen anvisas, isynnerhet som Silfver är i knappa omständigheter och det begärda beloppet icke kan anses oskäligt.

På grund av vad vi sålunda anfört och med hänvisning till de bilagor, som äro vidfogade, våga vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen medgiver att till förre handlanden Nils Johan Silfver i Ljusdals socken må från och med innevarande år under hans återstående livstid utgå en årlig pension till så stort belopp, att detsamma jämte Silfver tillkommande livränta från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond uppgår till 325 kronor.

Stockholm den 26 januari 1914.

Johan Ericsson.

O. W. Edbom.

Avskrift av avskrift.

Till Kungl. Maj:ts arméförvaltnings civila departement och sjukvårdsstyrelse.

Genom brev den 22 november 1901 tillerkände Kungl. Maj:t värnpliktige N. J. Silfver med anledning av kroppsskada, ådragen under värnpliktstjänstgöring vid Hälsinge regemente år 1900, genom värdslöshet av en soldat vid regementet, dels en gratifikation en gång för alla av 1,050 kronor från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond dels ock årlig livränta från samma fond av 210 kronor, att utgå och beräknas från den 1 januari 1901.

Uti en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har nu Silfver på anförda skäl i underdånighet anhållit om förhöjning intill 325 kronor om året i den till honom sålunda utgående livräntan.

Häröver har ni den 14 oktober 1913 avgivit utlåtande.

Vid föredragning av detta ärende har Kungl. Maj:t funnit förevarande ansökning icke kunna bifallas. Vilket jag, på nådigaste befallning, skolat eder till kännedom och vederbörandes underrättande härigenom meddela. Stockholm den 7 november 1913.

David Bergström.

Carl Malmroth.

Vidimeras ex officio

Ad. Alexanderson.

Registrator.

Avskrift.

Prästbetyg
(för äkta makar)

1. Handlanden Nils Johan Silfver och hans hustru Ida Maria Karlsson
2. blevo i äktenskap förenade genom vigsel den 6 maj år 1900

Mannen

3. är född den $\frac{1}{8}$ 1879 (sjuttionio)
4. i Sunne församling i Värmlands län.
5. är vaccinerad,
6. är döpt,
7. har inom svenska kyrkan konfirmerats och äger god kristendomskunskap,
8. har inom svenska kyrkan begått H. Nattvard,
9. är till Nattvardens begående oförhinrad,
- 10.
11. åtnjuter medborgerligt förtroende
- 12.
15. Mannen är såsom värnpliktig frikallad
17. Betygar Ljusdals församling i Gävleborgs län,
18. den 12 januari år 1914.

Hustrun

- är född den $\frac{18}{9}$ 1873 (sjuttiotre)
- i Över Luleå församling i Norrbottens län,
- är vaccinerad,
- är döpt,
- har inom svenska kyrkan konfirmerats och äger godkänd kristendomskunskap.
- har inom svenska kyrkan begått H. Nattvard,
- är till Nattvardens begående oförhinrad,
- 10.
- åtnjuter medborgerligt förtroende.

B. G. Jonzon.
Kyrkoherde.

Omstående äkta makar äga nedanstående barn:

	Barnens namn m. m.	Födelsedag, månad, år, (året jämväl med bokstäver)	Födelseort	Döpt	Vaccinerad
1.	d. Mary Alice Kristina	$\frac{4}{8}$ 1900 (nittonhundra)	Ljusdal	ja	ja
2.	d. Anna Dagny Wivan	$\frac{18}{1}$ 1902 (nolltvå)	»	ja	ja
3.	s. Nils Johan	$\frac{16}{3}$ 1904 (nollfyra)	»	ja	ja
4.	d. Rut Irma Lilly	$\frac{12}{1}$ 1907 (nollsju)	»	ja	ja
5.	s. Karl Einar Emil	$\frac{20}{4}$ 1909 (nollnio)	»	ja	ja
6.	d. Nanny Ragnhild Dagmar	$\frac{25}{11}$ 1910 (tio)	»	ja	nej
7.	d. Gira Gundborg	$\frac{24}{3}$ 1912 (tolv)	»	ja	nej

B. G. Jonzon.
Kyrkoherde.

Avskrift av avskrift:

»Utdrag av protokoll, hållet vid Kungl. Helsinge regementets krigsrätts sammanträde å lägerplatsen Mohed den 7 juli 1900.

§ 1.

S. D. Genom regementsorder den 5 innevarande månad hade herr regementschefen förordnat, att regementskrigsrätt skulle denna dag härstädes sammanträda för att handlägga mål angående soldaten vid Arbrå kompani nr 41 Per Printz, anmäld att hava varit vållande till, att beväringssmannen vid Järfso kompani nr 58 Persson dödats och att beväringssmannen vid samma kompani nr 35 Silfver sårats.

Då detta mål nu å utsatt tid klockan elva förmiddagen till handläggning företogs, blev, i närvaro av regementsväbeln, sergeanten Erik Krantz såsom åklagare, tilltalade Printz från arrestlokalen, där han förvarades, för krigsrätten inställd, varjämte för målsäganden Silfver, som upplystes för närvarande vårdas å länslasarettet i Söderhamn för den honom tillfogade skadan, tillstädeskom hans fader hemmansägaren Nils Silfver i Hedsta, Ljusdals socken, utan att dock vara med fullmakt försedd.

Den till herr regementschefen i saken avgivna rapporten var av följande lydelse:

»Expeditionen vid Kungl. Helsinge regementets beväringssrekrytmöte nr 56.

Till Chefen för Kungl. Helsinge regemente.

Härmed får jag vördsamt anmäla, att, då soldaten vid Arbrå komp. nr 41 Printz i e. m. omkring klockan 8,40 e. m. inne uti Järfso kompanis barack företog sig att för andra visa, huru 6,5 mm. gevär m/96 skulle laddas, av oförklarlig anledning ett skarpt skott lossades, varvid kulan dödade beväringssmannen vid Järfso kompani nr 58 Persson och sårade beväringssmannen vid samma kompani nr 35 Silfver.

Skjutning hade samma dag på e. m. ägt rum med samma gevär, och den överbivna ammunitionen till expeditionshavande fanjunkaren återlämnats enligt hans uppgift.

Printz är i förvaringsarrest insatt.

Mohed den 5 juli 1900.

Edward Rettig.

Befälhavare.

Eric Lindh».

Efter föredragning härav antecknades till närmare upplysning i målet: att den 4 innevarande månad skjutning med 6,5 millimeters gevär av 1896 års modell för första gången företagits å Mohed, däri samtliga de till instruktörer vid beväringssrekrytmötet kommanderade korpraler och menige, men icke några beväringssmän, fatt deltaga; att halva styrkan av instruktörerna å varje av regementets åtta kompanier börjat sin skjutning klockan fyra eftermiddagen å lägerplatsens skjutbana, varefter den andra

hälften av instruktörerna klockan halv sex eftermiddagen fått utrycka till skjutning; att Printz, som vore soldat för roten nr 41 å Arbrå kompani, men kommenderats såsom instruktör vid Järfös kompani under mötet, tillhört denna senare hälft; att skjutningen vid de fyra första kompanierna försiggått i en grupp under befäl av en subalternofficer och skjutningen vid de fyra sista kompanierna, till vilka Järfös kompani såsom det femte hörde, i en annan grupp, under befäl av en annan subalternofficer, löjtnant Oscar Wilhelm Pihlström; att sistnämnda, under Pihlströms befäl vid skjutningen stående grupp varit efter kompanierna indelade i fyra skjutlag, vardera vid den senare skjutningen bestående av fem eller sex man; att till det första av nämnda skjutlag, bestående av instruktörerna vid Järfös kompani, hört volontärvicekorporalen vid nämnda kompani nr 152 Skyttner, vice korporalen vid samma kompani nr 14 Engsen, soldaten vid Ofvansjö kompani nr 11 Lindberg, soldaten vid Järfös kompani nr 6 Rosén samt Printz; att desse omedelbart före avgången till skjutbanan fått i Järfös kompanis expeditiionslokal av den såsom fanjunkare tjänstgörande underofficern, sergeanten Karl Fredrik Herman Ortman mottaga dels var sitt gevär av ovannämnda modell, dels ock vardera tio så kallade exercispatroner, tjugufem skarpa patroner och en ammunitionsördel; att de efter framkomsten till en början undervisats i laddning, hantering och avtryckning av geväret, därvid exercispatronerna använts; att därpå skjutning med skarpa patroner utförts efter tabellen 7 i skjutinstruktionsen sålunda att först fem skott lossats av varje man för sig i skjutlaget enligt nr 2 i nämnda tabell, därpå fem skott enligt nr 3 i ansluten skjutlinje under befäl av skjutlagsbefälhavaren, och slutligen fem skott enligt nr 4, då hela gruppen om tjuguen man formerad i ansluten skyttelinje, under löjtnanten Pihlströms befäl, skjutit mot åtta tavlor; att, då tiden icke medgivit avlossandet av de övriga tio skotten, fortsättningen av skjutövningen på befallning av befälhavaren vid mötet, majoren m. m. P. E. Rettig, inställts; att manskapat därpå av Pihlström tillsagts avlämna den överblivna skarpa ammunitionen till expeditiionshavande underofficern på varje kompani, varemot var och en fått behålla det honom tilldelade geväret, exercispatronerna och ammunitionsördeln.

Löjtnant Pihlström, som var vid rätten närvarande, uppgav på given anledning: att han före skjutningens början givit befallning, att alla exercispatronerna skulle läggas för sig i den längst till vänster belägna patronväskan uti ammunitionsördeln och alla de skarpa patronerna för sig uti den längst till höger sittande patronväskan i samma ördel; att han efter skjutningens slut kommenderat »patron ut» och därpå »för fot gevär» samt låtit visitera gevären och patronväskorna, på sätt skjutinstruktionsen föreskreve; att han därpå tillsagt, att äldsta korporalen inom varje kompani hade att ansvara för att all överbliven skarp ammunition avlämnades till expeditiionshavande underofficern, samt att han slutligen äfven givit tillsägelse, att hylsorna efter de avskjutna patronerna bleve uppsamlade, men att någon kontroll över, att samtliga nämnda hylsor även hopsamlats icke skett och till följd av svårigheten att taga reda på desamma icke heller plägade ske.

Printz, som härefter hördes, vidgick, att han, på sätt ovan intagna rapport innehöle, på aftonen den 4 innevarande månad i Järfös kompanis barack avlossat ett skarpt skott, som träffat beväringssmannen vid nämnda kompani nr 58 Persson och nr 35 Silfver, vilka båda befunnit sig i ett annat rum i baracken än det, där Printz lossat skottet med den påföljd, att Persson efter en kort stund avlidit och Silfver sårats i ena armen; och berättade Printz, som medgav riktigheten såväl av löjtnant Pihlströms ofvanberörda uppgifter som ock av övriga här ovan gjorda anteckningar på given anledning ytterligare: att han av sergeant Ortman ej emottagit flera än tjuguo

fem skarpa patroner; att han därav, såsom befallt blivit, avskjutit femton ute på skjutbanan och till Ortman återlämnat de övriga tio strax före klockan åtta på aftonen omedelbart efter återkomsten från skjutbanan; att han därpå deltagit i korum och efter dess slut jämte det övriga manskapet ätit kvällsvard; att han därefter begivit sig in uti det rum i Järfös kompanis barack, han jämte aderton andra män bebodde; att klockan då varit omkring halv nio; att sex eller sju man vid tillfället befunnit sig inne i rummet; att Printz för att visa dem det nya geväret och dess mekanism tagit ett knippe exercispatroner ur ammunitionsgördeln, som hängt på väggen i rummet, och därmed laddat geväret samt avlossat alla fem patronerna, vilka samtliga varit exercispatroner; att han, efter att hava från golvet upptagit de avskjutna patronerna och åter insatt dem i ramen ånyo laddat geväret med samma patroner och avskjutit dem än en gång, varefter han hopsamlat patronerna och åter insatt dem i ramen, som han därefter instoppat i en av väskorna uti ammunitionsgördeln; att, då strax därpå två beväringmän, som ej åsett hans laddning och affyring av geväret, inkommit och bett honom förevisa det, han ånyo gått fram till ammunitionsgördeln och ur en av dess väskor — vilkendera kunde han ej säga — framtagit ett knippe patroner och därmed laddat geväret; att, då han därpå tryckt av, ett skarpt skott smällt och gått genom väggen till ett angränsande rum; att, innan han hunnit hämta sig från sin bestörtning däröver, ovanbemälda Skyttner inkommit i rummet och frågat, vem som skjutit; att Printz därvid genast tillkännagivit, att han lossat skottet, och på samma gång frågat, om någon skadats därav, vartill Skyttner då jakat; att Printz emellertid kvarstannat i rummet, som därpå snart fyllts av soldater och beväringmän; att Printz strax därpå erhållit befallning inställa sig å bataljonsexpeditionen, där han för major Rettig fått redogöra för förloppet vid skottets avlossande, varefter han tillsagts arrest.

Det upplystes och antecknades såsom ostridigt, att jämväl de övriga fyra patronerna i det knippe, som ifrågavarande skarpa patron tillhört, varit skarpa; samt att för övrigt i Printz ammunitionsgördel endast påträffats två knippen exercispatroner, vartdera innehållande fem stycken sådana.

På given anledning förmålde Printz, att han saknat all kännedom om, att nyssnämnda fem skarpa patroner funnits i hans ammunitionsgördel, och icke kunde förklara, huru desamma ditkommit; samt antog, att de funnits i gördeln, då densamma till honom utlämnats, ehuru han icke märkt deras därvaro.

Med anledning av sist berörda uppgift upplystes, att den af Printz begagnade ammunitionsgördeln ankommit för omkring två år sedan från utredningsförrådet i Stockholm till regementets förråd å Mohed, där densamma därefter legat obegagnad ända till dess den utlämnats till Printz.

För krigsrätten företeddes dels några knippen skarpa patroner till 6,5 millimeter geväret m/96, dels ock några knippen exercispatroner till samma gevär; och iaktogs samt antecknades därom: att de skarpa patronerna och exercispatronerna voro varandra till utseendet lika med den skillnad allenast, att kulan i de skarpa patronerna vore till färgen stålgrå, medan motsvarande del av exercispatronerna vore mässingfärgad, ehuru denna sistnämnda färg, sannolikt till följd av nötning, betydligt bleknat; samt att de skarpa patronerna vore något tyngre än exercispatronerna, dock icke i högre grad än att vid någon ouppmärksamhet ett misstag väl kunde ske.

Åklagaren anhöll härefter om vittnesförhörs anställande med för sådant ändamål inkallade och närvarande fanjunkaren Jonas Styf, serganten Karl Fredrik Herman Ortman, volontärvicekorporalen Lars Olof Skyttner, vice korporalen Anders Engsen, soldaterna vid Arbrå kompani nr 12 Hans Öst och nr 20 Per Lind samt beväringmännen

vid Järfös kompani nr 80 Fritz Erik Bengtsson, nr 81 Per Olof Larsson, nr 74 Olof Nilsson, nr 60 Lars Magnus Persson, nr 70 Svante Larsson, nr 66 Jonas Bäck, nr 124 Johan Olsson och nr 44 Karl Gustaf Jonsson, vilka samtliga, ojäviga befunna,ingo avläggva vittneseden, om vars vikt de erinrades, varefter de hördes var för sig och berättade:

1:o) *Ortman*: att vittnet såsom expeditionshavande underofficer å Järfös kompani eftermiddagen den 4 innevarade månad till de såsom instruktörer å nämnda kompani kommenderade korporaler och menige utdelat skarpa patroner till 6,5 millimeters gevär av 1896 års modell att användas vid den samma eftermiddag försiggångna skjutningen; att vittnet för ändamålet av regementets förrådsförvaltare fått emottaga en ammunitionslåda, innehållande dylika patroner till ett antal, enligt anteckning på lådan, av 1.080 stycken; att vittnet haft nämnda låda förvarad i det för Järfös och Arbrå kompanier gemensamma expeditionsrummet i exercishuset, där vittnet till instruktörerna utlämnat patronerna; att till den avdelning av Järfös kompani, vilken skjutit klockan fyra eftermiddagen och som bestått av sex man, av vittnet utlämnats till varje man tjugufem skott, varav varje man återställt tio skott; att till den avdelning, som börjat sin skjutning klockan halv sex, och vilken avdelning bestått av vittnena Skyttner, Engsen, Lindberg och Rosén samt tilltalade Printz, även utlämnats tjugufem skott åt varje man; att efter skjutningens slut var och en av dem till vittnet återställt tio skott; att vittnet, som sålunda bort hava niohundra femton skarpa skott, emellertid vid räkning, som av vittnet företagits efter ifrågavarande olyckas inträffande, funnit fem skott saknas i nämnda antal; att vittnet icke kunde förklara, huru nämnda fem patroner förkommit; att vittnet vid utlämnandet av patronerna, som legat i paket om tio stycken, till den avdelning, Printz tillbört, särskilt erinrade sig, att vittnet lämnat åt varje man två paket samt dessutom åt Skyttner, som stått först i avdelningen ett halft paket, eller ett knippe om fem patroner, sittande samman i en ram, och åt två av de övriga i avdelningen vardera ett paket med tillsägelse att dela detsamma med sidokamraten, vadan vittnet icke vid sagda tillfälle utlämnat mera än det stadgade antalet patroner; att vid avlämnandet av de icke använda patronerna varje man i avdelningen till vittnet återställt tio patroner, varom vittnet ytterligare förvissat sig genom att sammanräkna antalet återställda patroner, som därvid visat sig utgöra femtio; att vittnet vid utlämnandet av patronerna befunnit sig omedelbart invid ammunitionslådan och direkt ur densamma till varje man överlämnat patronerna, vadan vittnet ansåge att något olovligt tillgrepp av patronerna därvid icke kunnat ske; att vid patronernas återställande vittnet däremot setat vid ett bord, å vilket patronerna upplagts, med ammunitionslådan, som stått öppen, snett bakom sig, vadan möjligheten, att därvid ett tillgrepp ur lådan föröfvats oförmärkt av vittnet, icke vore utesluten, eburu vittnet ansåge föga sannolikt, att så kunde hava skett; att vittnet, sedan den sista avdelningen återställt sina skarpa patroner, icke lämnat expeditionsrummet förrän signal till korum givits, då vittnet jämte vittnet Styf, som i samma rum hade Arbrå kompanis expedition, gått ut och stängt dörren efter sig samt uphängt nyckeln utanför dörren.

2:o) *Styf*: att vittnet, som befunnit sig inne i det för Järfös och Arbrå kompanier gemensamma expeditionsrummet såväl då Ortman därstädes ifrågavarande eftermiddag till andra avdelningen av Järfös kompanis instruktörer utlämnat ammunition, som ock då Ortman av samma avdelning återbekommit de överblivna skarpa patronerna, icke hade sig något vidare bekant, som kunde lända till upplysning i målet, än att vittnet hört Ortman efter avlämnandet yttra, att antalet återställda patroner vore riktigt;

3:o) *Skyttner*: Angående utlämnandet och återställandet av de skarpa patronerna lika med Ortman, med tillägg på given anledning, att vittnet icke vid någotdera tillfället särskilt iakttagit Printz och icke kunde säga huruvida han eller någon annan kunnat oförmärkt tillägna sig några patroner ur ammunitionslådan eller ens huruvida nämnda låda vid patronernas återställande varit öppen eller ej; varjämte vittnet ytterligare uppgav, att vittnet icke under skjutningen eller eljest förmärkt, huruvida Printz innehaft för många patroner, eller huruvida han underlåtit avlossa någon av de föreskrivna femton patronerna, men hört löjtnant Pihlström under sista avdelningen av skjutningen, då hela gruppen samtidigt givit eld, tala något om blindskjutning; att vittnet omkring klockan halv nio eftermiddagen samma dag, då vittnet uppehållit sig i ett yttre rum i Järfösö kompanis logement, hört ett skarpt skott smälla och strax därpå sett Silfver utkomma från ett inre rum hållande om sin vänstra underarm med högra handen; att, sedan vittnet erfarit, från vilket rum skottet lossats, vittnet genast begivit sig dit och i dörren mött Printz, som självmant, utan någon fråga från vittnet förklarar, att han lossat skottet, som hörts; att Printz därpå sprungit efter geväret, överlämnat detsamma till vittnet, som öppnat låset och funnit fyra skarpa patroner sittande i geväret; samt att, sedan vittnet tillkallat vittnet Engsen och ännu en man, patronerna uttagits ur geväret och räknats samt jämte tio i Printz ammunitionsördel funna exercispatroner överlämnats till sergeant Hans Wennberg.

Med anledning av Skyttners vittnesmål upplyste löjtnant Pihlström, att han under skjutningen i tredje avdelningen iakttagit, att skotten icke gått av för Printz till följd därav, att denne icke efter föregående skotts avlossande dragit »mekanism» tillräckligt långt tillbaka, varför Pihlström, som trott, att detta berodde av okunnighet i gevärets hanterande, yttrat, att Printz »sköte blint», men att, sedan Pihlström sedermera erfarit, att Printz under en kommendering vid militärskolan i Gävle haft tillfälle göra sig fullt förtrogen med 6,5 millimeters geväret av 1896 års modell, vore tveksam, huruvida Printz' »blindskjutning» berott av okunnighet eller skett uppsåtligt, för att såsom bland soldaterna icke ovanligt vore, behålla de icke avlossade skarpa patronerna.

Printz medgav, att han under tredje avdelningen av skjutningen icke fått skotten att gå av genast, men påstod, att detta icke berott av någon underlåtenhet att draga gevärsmekanismen tillräckligt långt tillbaka efter föregående skott, utan av något fel, som han icke kunde förklara; hvarjämte Printz vidgick, att han under en kommendering vid militärskolan i Gävle blivit fullt förtrogen med gevär av ifrågasvarande typ och även under bevaringsmötet inför kamraterna skrutit över, att han vore den ende på Järfösö kompani, som förstode sig på det nya geväret; vidhållande Printz, att han avlossat samtliga de femton föreskrivna skotten och icke gjort något försök att »skjuta blint».

Härefter fortsattes förhöret med övriga vittnena, som berättade:

4:o) *Engsen*: angående utlämnandet och återställandet av de skarpa patronerna lika med Ortman, med tillägget: att vittnet, efter att hava av Ortman mottagit två paket eller tjuugu patroner för egen räkning fått ytterligare ett paket att dela med Printz, hvilket vittnet ock gjort; att vittnet icke kunde bestämt säga, huru många patroner Ortman lämnat direkt till Printz; samt att vittnets bestämda åsikt vore, att Printz icke vare sig vid utlämnandet eller återställandet av patronerna varit i tillfälle tillägna sig några sådana ur ammunitionslådan; att vittnet icke varit i tillfälle iakttaga Printz under skjutningen på skjutbanan; att, då vittnet omkring klockan halv nio på aftonen samma dag stått inne i ett av rummen uti Järfösö kompanis logement och

samtalat med nr 58 Persson ett skott smällt och träffat Persson, så att blodet sprutat över vittnet; samt att Persson, som vid skottet stigit bakåt och ropat »hjälp», därpå blivit utburen ur logementet;

5:o) *Rosén*: angående mottagandet och avlämnandet af ammunitionen samt skjutningen å skjutbanan lika med Engsén; samt att vittnet för övrigt icke hade sig något i saken bekant;

6:o) *Lindberg*: lika med Rosén;

7:o) *Öst*: att vittnet och vittnet Lind, vilka såsom instruktörer på Arbrå kompani deltagit i skjutningen med den nya gevärstypen samtidigt med Printz, under tredje avdelningen av skjutningen stått på var sin sida om Printz, men att vittnet icke därunder iakttagit något vidare, än att vittnet hört löjtnant Pihlström till någon av de skjutande säga, att han »laddade blint»; samt att vittnet icke kunde säga, huruvida Printz under nyssnämnda skjutning avskjutit alla sina fem föreskrivna skott eller ej; men att han lossat minst ett av dem;

8:o) *Lind*: Lika med Öst endast med den skillnad, att vittnet icke kunde säga, huruvida Printz under tredje avdelningen av skjutningen lossat något skott eller ej;

9:o) *Bengtsson*: att, då vittnet jämte en eller två andra beväringmän kort efter klockan halv nio eftermiddagen ifrågavarande dag inkommit i sitt logement några bett Printz, som förut befunnit sig där och, enligt hvad som uppgivits, nyss förevisat det nya geväret, att ånyo förevisa detsamma; att Printz med anledning därav fattat geväret, som stått någonstades i rummet, samt tillika ur sin ammunitionsgördel, som hängit i en skum vrå av rummet, framtagit ett knippe patroner; att vittnet icke sett, ur vilken av väskorna i gördeln han tagit nämnda patronknippe, och icke heller varit i tillfälle närmare iakttaga patronernas utseende; att Printz därpå öppnat gevärslåset och inlagt patronknippet samt tryckt av, därvid till allmän förvåning ett skarpt skott smällt; samt att vittnet, som icke iakttagit Printz utseende eller beteende vid knallen av skottet omedelbart därpå sprungit ur rummet, enär vittnet hört någon skrika;

10:o) *Larsson*: i huvudsak lika med Bengtsson med tillägg att Printz sett »häpen» ut, då skottet smällt;

11:o) *Nilsson*: lika med Bengtsson, med tillägg: att vittnet även åsett Printz' första förevisande av geväret, då han laddat med exercispatronerna; att Printz vid tillfället icke varit fullt nykter; samt att han vid knallen av skottet sett bestört ut;

12:o) *Persson*: lika med Bengtsson med tillägg: att vittnet även åsett Printz' första förevisande av geväret inne i logementet, och att Printz vid tillfället ej varit fullt nykter;

13:o) *Larsson*: lika närmast föregående vittne;

14:o) *Bäck och 15:o) Olsson*: i huvudsak lika med vittnet Bengtsson; samt

16:o) *Jonsson*: att vittnet jämte vittnet Engsén, Silfver och numera avlidne Persson stått och sett på ett gevär i ett av rummen uti den barack, där Järfös kompani vore förlagt, då ett skott smällt samt Persson och Silfver skrikit till; samt att vittnet därpå hjälpt till att föra Persson, som blivit svårt särad och icke själv kunnat gå upp till lasarettet, där han vid ankomsten avlidit.

Vittnesberättelserna, ur protokollet upprepade, vidkändes av vittnena.

Med anledning av vittnesmålen uppgav Printz: att han icke kunde minnas, det han, såsom vittnet Engsén uppgivit, vid uttagandet av den skarpa ammunitionen av Engsén bekommit ett knippe patroner, utan ville erinra sig, att han erhållit samtliga tjugufem patronerna omedelbart av sergeant Ortman; att Printz visserligen mellan klockan två och tre eftermiddagen den 4 innevarande månad druckit några flaskor öl —

hur många kunde han icke säga — men därefter icke förtärt några starka drycker; samt att han i motsats till vad några av vittnena uppgivit, på aftonen vid ifrågasvarande skotts avlossande varit fullkomligt nykter.

Löjtnant Pihlström upplyste, att han under skjutningen icke kunnat förmärka, att Printz varit i någon mån drucken.

Åklagaren anhöll härefter om uppskov i målet för att komma i tillfälle däri förebringa ytterligare utredning och särskilt för att förete obduktionsprotokoll angående dödade Persson.

Det upplystes, att bemälda Persson varit ogift, och att hans närmaste anhöriga vore hans fader, förre torparen Per Persson i Näsberg, Färila socken.

Efter antecknandet härav fann krigsrätten skäligt uppskjuta målets vidare handläggning till lördagen den 18 nästinstundande augusti klockan sju eftermiddagen, då tilltalade Printz, som icke längre skulle för åtalade brottet i häkte hållas, borde, i närvaro af åklagaren, inför krigsrätten sig inställa vid äventyr att eljest varda på egen bekostnad till rätten hämtad; och skulle bataljonsläkaren Jakob Gustaf Arpi förordnas att i laga ordning verkställa rättsmedicinsk obduktion å Perssons döda kropp, samt med instrument däröver till krigsrätten före sagda dag inkomma, varjämte vederbörligt läkarebetyg angående Silfver skulle infordras samt Silfver såsom målsägande kallas att ovannämnda dag inför krigsrätten sig inställa; vilket avsades; Avträdde.

Som ovan

På krigsrättens vägnar:

Wilh. Haglind.

Från konceptprotokollet rätt avskrivet, betygar

Ex officio:

Nils Nyström.

Auditör».

Från avskrift rätt avskrivet, betyga

O. J. Stålhånd.

Brita Stålhånd.

Ombudsman i Ljusdal.

Avskrift.

»Utdrag ur protokoll, hållet vid Kungl. Helsinge regementets krigsrätts sammanträde å lägerplatsen Mohed den 18 augusti 1900.

§ 1.

S. D. Jämlikt krigsrättens den 7 nästlidne juli fattade beslut företogs nu till fortsatt handläggning rannsakningsmålet angående soldaten vid Arbrå kompani nr 41

Per Printz, tilltalad för vållande till annans död och till svår kropps-kada; och inställde sig därvid, i närvaro av regementsväbeln, sergeanten Nils Westberg såsom åklagare, tilltalade Printz personligen, varjämte tillstädeskommo dels vice härads höfdingen Erik Wilhelm Höijer såsom ombud för målsäganden beväringssmannen Nils Johan Silfver, på grund av ingiven fullmakt, dels ock fanjunkaren Per August Petersson såsom ombud, på grund av ingiven fullmakt, för dödade beväringssmannen Karl August Perssons fader, förre torparen Buller Per Persson, som nu genom ombudet förklarade sig i målet föra målsägandetalan.

Det vid föregående rättegångstillfället i målet förda protokoll upplästes och lämnades utan anmärkning.

Printz vidhöll på tillfrågan sina förut i målet lämnade uppgifter endast med den ändring och det tillägg, att han bestämt erinrade sig hava vid utbekommandet av den skarpa ammunitionen den 4 nästlidne juli av sergeant Ortman bekommit samtliga de tjugufem skarpa patronerna, men att Printz icke kunde säga, huruvida han därutöver av vice korpralen Engsnén, på sätt denne berättat, erhållit ytterligare fem skarpa patroner.

På givna anledning upplyste löjtnanten Oscar Wilhelm Pihlström, som var vid rätten närvarande, att patronväskorna icke vid visiteringarna före och efter den i målet ifrågakomma skjutövningen öppnats, samt att de i skjutövningen deltagande omväxlande varit skjutlagsbefälhavare därunder.

Förut såsom vittne i målet hörde sergeanten Karl Fredrik Herman Ortman företredde härefter för rätten samt anhöll att få till sitt vittnesmål göra det tillägg, att numera efter förnyade sökningar av det till honom utlämnade förrådet av skarp ammunition funnit, att däri icke fattades några patroner, och att hans förut lämnade uppgift, att han saknade fem skarpa patroner, förty måste hava berott på ett misstag; men kunde Ortman, trots upprepade frågor, icke avgiva någon tydlig och tillfredsställande förklaring öfver, vare sig när och huru han upptäckt nämnda misstag eller huru han kommit att göra sig skyldig till samma misstag.

Till krigsrätten hade nu inkommit protokoll angående den å beväringssmannen Karl August Perssons döda kropp förrättade obduktionen samt läkarebetyg angående målsäganden Silfver, vilka handlingar voro av följande lydelse;

» *Avskrift.*

År 1900 den 9 juli förrättades på förordnande av Kungl. Helsinges regementes krigsrätt rättsmedicinsk besiktning och liköppning å döda kroppen efter beväringssmannen nr 53 Persson vid Järfös kompani, vilken den 4 innevarande månad avlidit å Mohed. Förrättningen verkställdes i kommunalrummet vid Mokyra av undertecknad i närvaro av fätläkarestipendiaten S. Ljungman och sergeant E. Krantz m. fl. Likets identitet intygades av fätläkarestipendiaten S. Ljungman, som även förde protokollet.

Species facti:

En förordnandet åtföljande skrivelse till chefen på Kungl. Helsinges regemente och undertecknad Edward Rettig, befälhavare, daterad den 4 juli 1900, upplyser i huvudsak följande:

att den 4 juli klockan 8:40 e. m. av oförklarlig anledning ett skarpt skott lossades av soldaten vid Arbrå kompani nr 41 Printz iui Järfös kompanibarack, varvid kulan dödade bemålde 53 Persson. Av den under sommaren å mötet tjänstgörande läkaren har vid obduktionstillfället lämnats följande upplysningar:

att skottet lossades från ett mausegevär i ett närgränsande rum till det, där Persson för tillfället vistades,

att kulan efter att hava genomträngt en patronväska, en cirka 4 centimeter tjock brädvägg, bakom densamma hängande klädespersedlar först träffat beväringssmannen Silfver i vänstra överarmen så att överarmpipan splittrats.

att kulan därpå träffat beväringssmannen 53 Persson, så att den först genomborrat vänstra underarmen och sedan inträngt i bröstet på samma sida,

att Persson omedelbart efter skottets lossande själv begivit sig ett stycke (cirka 40 meter) på väg till sjukhuset, men efter att ett par gånger ha fallit omkull, blivit ditburen, och har där avlidit, innan läkaren hunnit komma tillstädes.

Liket har till och med den 6 juli på morgonen förvarats i en krutbod å Mohed och har sedan varit bisatt i graven å Mo kyrkogård.

Lufttemperaturen har växlat mellan $+ 10$ och $+ 25^{\circ}$ Celsius.

C. Yttre besiktning.

1. Liket ligger upplagt på obduktionsbordet iklätt en skjorta;
2. Kroppen kraftigt byggd, muskulaturen väl utvecklad;
3. Allmänna hudfärgen blek;
4. Å ryggsidan med undantag av de ställen, som varit utsatta för tryck en diffus blå violett färgning, som vid insnitt visar sig bero på blodöfverfyllnad i de ytliga hudkärlen. Likstelhet kvarstår överallt undantagandes i högra armen;
5. Den hårbeväxta delen av huvudet jämte pannan oskadade;
6. Ögonen halvslutna, dess bindehinnor synnerligen bleka. Pupillerna lika stora;
7. Från näsöppningen utrinner en svagt rosafärgad vätska;
8. I yttre hörselgångarna intet främmande innehåll;
9. Munnen sluten, tungan innanför tandgården;
10. I munnen ingen främmande kropp och ingen främmande lukt. Halsen rörlig inom normala gränsen;
11. Bröstkorgen välbildad;
12. Buken uppdriven spänd;
13. Yttre könsorgan och stolgångsöppningen utan anmärkning;
14. Å vänstra underarmen 8 centimeter från handloven å undersidan finnes ett 3 centimeter långt och 2,5 centimeter brett något »oregelbundet» sår, i hvars ena kant synes en sena och i botten sönderskjutna blodgenomdränkta muskler. Sårets kanter ojäмна. Såret fortsätter sig i en snett uppåt på armens böjsida förlöpande sårkanal, som utmynnar 8 centimeter nedom armbågsvecket. 7 centimeter nedom armbågsvecket och 1 centimeter ovanför och utanför sista såret kännes under huden ett hårt föremål. Vid insnitt visa sig 2 smärre knappt centimeter-stora fyrkantiga tunna vridna metallplattor, härledande sig från kulan. Underarmbenen oskadade;
15. 7 centimeter nedom och 1,5 centimeter utanför vänstra bröstvärtan synes en 1,5 centimeter lång och 1 centimeter bred oval substansförlust i huden. Dess ränder

äro ojämnna, ur såret sipprar en svart blodfärgad vätska. I övrigt inga tecken till yttre våld.

Inre besiktning.

16. Huvudsvälens insida ovanligt blek;
17. Den avsågade delen av huvudskålen, som avlossas med vanlig lätthet, är symmetrisk, något tjockare än vanligt;
18. Hårda hjärnhinnor glatt och glänsande av vanlig tjocklek samt något ökad spänning.
Långa blod serören innehåller ett par matskedar halvflytande blod.
Hårda hjernhinnans insida blekt rosafärgad utan beläggning;
19. Mjuka hjärnbinnan tunn, glatt och glänsande. Blodkärlen måttligt fyllda. Sidokammrarna innehålla en ytterst ringa mängd klar ljusgul vätska;
20. Hjärnans vita substans, de centrala ganglierna, lilla hjärnan, varalsbryggan, hjärnbarken och förlängda märgen samtliga bleka. Mjuka hjärnhinnan lossar med vanlig lätthet;
21. Bukhinnan överallt glatt och glänsande;
22. Intet främmande innehåll i bukhålan. Tarmarna betydligt gasfyllda;
23. Luftstrupens slemhinna smutsigt brunröd, betäckt av en obetydlig mängd gråhårt slem. Ljudspringan fri;
24. Sedan de mjuka bröstbetäckningarna blivit avskalade visade sig en 1 centimeter lång 0,5 centimeter bred skärformig öppning å 6:te vänstra revbenet på gränsen mellan ben och brosk, dock med den större delen av benväddens, och motsvarar öppningen det i punkt 15 beskrivna såret i bröstväggen;
25. Vid bröstkorgens öppnande sammandraga sig lungorna normalt. Inga sammanväxningar;
26. I högra lungsäcken en obetydlig mängd blodig serös vätska. I vänstra lungsäcken 2,200 kubikcentimeter levrat dels tjockflytande mörkt blod;
27. I hjärtsäcken strax nedanför hjärtspetsen ett runt 10-öres stort hål ur vilket blod uttrinner;
28. Efter uppklippning av hjärtsäcken synes $\frac{1}{2}$ centimeter ovanför hjärtspetsen i vänstra kammarväggen ett ej fullt 10-öres stort runt sår med jämna kanter. I vänstra kammarens bakre vägg omedelbart under det serösa överdraget kännes en hård kropp frambuktande ytan. Runt omkring densamma en blodutådring i hjärtköttet. Efter hjärtats uppklippning i läge synes det förut omnämnda såret fortsätta sig i en kanal med riktning uppåt och bakåt mynnande med en öppning med ojämn slitna kanter in i vänstra hjärtkammaren, där papillmuskel blivit nästan jämt avskuren och påträffades bakom den i hjärtväggen den återstående delen av kulan som blivit c-formigt böjd och avplattad på längden och bestod av både mantel och blykärna. Hjärtat tomt. Hjärtat av vanlig storlek och konsistens, hjärtköttet blekt. Valvler och mynningar utan anmärkning;
29. Lungorna visa sig vid insnitt ovanligt bleka och ytterst sega till konsistensen. Knappt någon luft eller vätska kan utpressas ur snittytan;
30. Mjälten lös och sladdrig visar en ringa blodhalt;
31. Njurarna av vanlig storlek och något slapp konsistens, snittytan skarp, rätt betydlig blodfyllnad. Kapseln lossar lätt;

32. Levern av vanlig storlek och konsistens, snittytan jämn, blek. Blodhalten måttlig;
33. Magsäcken betydligt utspänd, innehåller cirka 300 kubikcentimeter vällingstjock massa. Slemhinnan blek.
34. Tunntarmarna betydligt gasfyllda. Innehåller en obetydlig mängd slem. Slemhinnan blek;
35. Tjocktarmen innehåller en grötig massa;
36. Blåsan tom;
37. I övrigt ingen skada å skelettet;
38. För övrigt inget att anmärka.

Sålunda befunnet, sanningsenligt dikterat, uppläst och justerat intygar:

Gustaf Arpi,
Bataljonsläkare.

Att alla kaviteter blivit öppnade och protokollet av obducenten under förrättningen dikterat intyga:

Sven Ljungman,
Fältläkarestipendiat.

Eric Krantz,
Sergeant.

På grund av vad obduktionsföreteelserna sålunda givit för handen får jag härmed avgiva det *utlåtande*:

att döden varit en omedelbar följd av det 53 Persson tillfogade skottet, vilket genomträngt bröstväggen (se punkt 15, 24) samt vänstra hjärtkammarväggen (se punkt 28) och så åstadkommit den oerhörda blödningen i vänstra lungsäcken (punkt 26), vilket på heder och samvete intygas.

Söderhamn den 9 juli 1900.

Gustaf Arpi,
Bataljonsläkare.

Vidimeras å tjänstens vägnar:

Gustaf Arpi,
Bataljonsläkare».

»Beväringsmannen nr 35 av Järfso kompani, Nils Johan Silfver infördes tidigt på morgonen den 5 sistlidne juli till härvarande lasarett efter att, enligt uppgift, hafva kvällen förut å Moheds lägerplats träffats av ett gevärsskott i vänstra överarmen. Han företedde därvid följande skador:

Å vänstra överarmens baksida, något ovan mitten, fanns ett runt hål, påtagligen ingångsöppningen för ett skott, med något ojämna ränder och genomsläppande ett pekfinger. Å främre sidan fanns ett längs överarmsvulsten gående, tämligen liniärt, liksom spräckt sår på omkring 7 cm., med ojämna kanter. Innanför detta, delvis utträngande därigenom, voro de stora överarmsmusklerna å böjsidan, såväl längsefter som på tvären, i oerhörd utsträckning sönderslitna, endast på enstaka ställen med bibehållet sammanhang mellan de övre och nedre styckena innanför och delvis utträngande ur muskelsären var överarmsbenet i sin helhet söndersplittrat i en stor mängd smärre och större skilda delar af skiftande, mest skarpspetsade former, och in-

togo de sålunda sönderstyckade mellersta delarne av benet omkring en handsbredd i utsträckning. De övre och nedre huvudbrottstyckena voro skarpt och snett spetsade, det nedre därjämte längsefter kluvet ända ned till närheten av armbågsleden.

Sedan skadorna blivit skötta och förbundna, befann sig patienten de närmaste dagarna oklanderligt väl, endast vid ett par tillfällen med obetydlig stegring av kroppsvärmen. Den skadade uppdrog åt läkaren att vid förbandsväxlingen den 8 juli handla efter omständigheterna, och då därvid de ovannämnda benskadorna blevo granskade och bestyrkta samt muskelsårkanterna voro i vid utsträckning stadda i sönderfallande och tecken till börjande varbildning visade sig, gjordes amputation å överarmen invid skadornas övre gräns.

På grund av vad sålunda förekommit, får jag avge ett

I n t y g:

att beväringssmannen nr 35 Silfver av Järfös kompani vid intagning å härvarande lasarett den 5 sistlidne juli föredode så betydande förstörelse av hud, muskler och ben å vänstra överarmen, att amputation blev nödvändig; och

att den kvarvarande, i god läkning stadda delen av överarmen, vars nedre yta befinner sig på ett avstånd av omkring 8 cm. från motsvarande armbågs högst välvning, endast i rätt obetydlig mån kan, ätven under förutsättning av mekanisk hjälpanordning komma att bli användbar vid arbete; vilket härmed på heder och samvete intygas.

Söderhamn den 16 augusti 1900.

Fredr. Rudberg.
Lasarettsläkare.»

Efter föredragning härav överlämnade åklagaren målet till krigsrättens prövning under yrkande att Printz måtte fällas till ansvar för vållande till annans död och till svår kroppsskada.

Malsäganden Silfvers ombud fordrade skadestånd åt denne enligt följande räkning:

»Räkning å ersättning för den kroppsskada, som den 4 juli tillfogats mig å Møhed under min tjänstgöring som värnpliktig.

Sveda och värk ..... Kronor 1,000: —

Ersättning för fullständig mistning av arbetsförtjänst från och med den 18 juli 1900 eller från beväringssmötets slut till den 1 januari 1901, då jag bör kunna förrätta något arbete, 5 kronor pr dag. Ersättning för $\frac{3}{4}$ invaliditet för framtiden från och med sistnämnda dag. Då jag i oskadat skick kunnat beräkna en årsinkomst av 2,000 kronor, fordrar jag nu $\frac{3}{4}$ därav, 1.500 kronor pr år.

Kostnad för inköp av en konstgjord arm och hand.

Söderhamn den 18 augusti 1900.

Nils Johan Silfver.»

Härvid voro fogade följande handlingar:

1:o) Utdrag ur församlingsboken.

1. Att hemmansägaresonen Nils Johan Silfver i

2. Skogsta s. 2 (i Hedsta)

3. född den 1 mars 1879 (sjuuttonio)

4. i Sunne församling af Värmlands län

5. är vaccinerad, är inskriven som värnpliktig nr 35 153/1900

6. äger god kristendomskunskap, är till nattvardens begående oförhindrad
 7. åtnjuter medborgerligt förtroende, är sammanvigd med Ida Maria Karlsson
 genom vigsel den 6 maj 1900

9. betygar Ljusdals församling i Gävleborgs län den 2 augusti 1900.

Alb. Joh. Wallén,
 v. pastor.»

2:o) »På begäran får härmed intyga att bondesonen Nils Johan Silfver i Hedsta varit tillsammans med mig i murning i tvenne år, varpå jag ansåg honom kompetent i yrket, intygas.

Strömsholm den 14 augusti 1900.

J. Olsson,
 f. d. Nämndeman.

J. Nordin,
 Murare.»

3:o). »På begäran av hemmansägaren Nils Silfver å s. 2 i Skogsta, Ljusdals socken, får jag härmed intyga och lämna det vitsord att hans son, beväringssynglingen Johan Silfver, ävenledes från Skogsta, Ljusdals socken, under sina ynglingaar hos mig innehaft arbete under en följd av år, såväl vid timmerkörningar som ock timmerflottning, och har han alltid uppfört sig på det mest oklanderwärda sätt samt med liv och lust deltagit och utfört sina arbeten med kraft och skärpa.

Dessutom vad hans uppförande beträffar, kan jag med nöje ge honom det vitsord, att han varit ett mönster för nutidens ynglingar.

Kinstaby den 17 augusti 1900.

L. O. Sundberg,
 Flottningsentreprenör.»

Dessutom begärde Silfvers ombud ersättning för inställelsen vid rätten enligt en så lydande räkning:

»Räkning å kostnaden för mitt ombuds uppvaktning vid kungl. Helsinge regementes krigsrätt å Mohed den 18 augusti 1900:

Resa Ljusdal—Söderhamn och åter	13: 10
Aug. 17—19. 3 dagars vivre och tidspillan	30: —
» 18—19. Skjuts Bergvik—Mohed och åter	2: 20
» 18 Ombudsarvode.....	25: —

Kronor 70: 30

Söderhamn den 18 augusti 1900.

Nils Johan Silfver.»

Målsäganden Perssons ombud fordrade gottgörelse åt denne för den honom genom sonens död förorsakade förlust med etthundra kronor ärligen samt ingav till stöd för skadeståndsanspråket två intyg av följande lydelse:

»Att f. torparen Buller Per Persson i Näsberg är i fattiga omständigheter samt blind och oförmögen att genom arbete själv bidraga till sitt uppehälle, intygas.

Färila den 31 juli 1900.

Per Hannberg,
 ordf. i kommunalnämnden.»

»Att Karl August Buller, född den $\frac{12}{5}$ 1879, och avliden av vådaskott å Mohed den $\frac{4}{7}$, under sin livstid tillsammans med sina bröder underhöll sin blinde och ut-

fattige fader, f. torparen Buller Per Persson, och att omskrivne fader genom sonens död gjort en kännbar förlust, samt att fadren Buller Per Persson är helt och hållet oförmögen såsom sängliggande sedan flera år att bidraga till sitt uppehälle betygas härmed.

Färila den 31 juli 1900.

Ax. L. Brundin,
Kyrkoherde.»

Printz bestred de framställda skadeståndsyrkandena såsom alltför höga samt anmärkte särskilt, att Silfver icke bort kunna påräkna större arbetsförtjänst än tre kronor femtio öre om dagen.

Då häruppå något vidare till antecknande icke förekom, fingo vederbörande avträda, medan krigsrätten överlade till följande, för dem åter före kallade offentligen avsågda

Utslag.

Genom tilltalade Per Printz' egen bekännelse och hvad för övrigt i målet förekommit, finner krigsrätten det vara utrett och styrkt, att Printz på aftonen onsdagen den 4 nästlidne juli i ett av rummen uti Järfsö kompanis barack här å Mohed, på en av några kamrater gjord anhållan att visa dem ett samma dag till Printz för begagnande utlämnat gevär av en ny typ, ur sin i rummet hängande ammunitionsgördel, vari funnits förvarade två knippen exercispatroner och ett knippe skarpa patroner, tagit sistnämnda knippe, och, efter att hava därmed laddat geväret, avtryckt detsamma, varvid ett skott gått av och kulan genomträngt väggen till ett angränsande rum samt träffat därstädes stående beväringmännen Karl August Persson och Nils Johan Silfver med den påföljd, att Persson kort därpå avlidit och Silfver så svårt sårats i vänstra armen, att densamma sedermera måst amputeras;

och som Printz — hvilken förnekat, att han ägt kännedom om att ammunitionsgördeln vid ifrågavarande tillfälle innehållit ett knippe skarpa patroner; och uppgivit, att han trots sig ladda med ett knippe exercispatroner — väl icke skäligen kan antagas hava avsiktligt laddat med de skarpa patronerna och med vetskap härom avlossat geväret, men dock på grund av de i målet förekomna omständigheterna måste oaktat sitt nekande hava ägt kännedom om, att ammunitionsgördeln innehållit jämväl skarpa patroner,

samt vid sådant förhållande hans ovanberörda förfarande inneburit vårdslöshet vid handhavandet av patronerna,

prövar krigsrätten, jämlikt 4 kap. 1 §, 14 kap. 9 och 17 §§ strafflagen, lagligt döma Printz, för det han ouppsatligen genom vårdslöshet varit vållande till annans död och till svår kroppsskada, att hållas i fängelse tre månader;

skolande Printz ej mindre ersätta Kungl. Maj:t och kronan kostnaderna för obduktionen av Perssons döda kropp, än även gottgöra målsäganden Silfver för sveda och verk med femhundra kronor, för mistad arbetsförtjänst till den 1 januari 1901 med femhundra femtio kronor, för förlorad arbetsförmåga med niohundra kronor årligen från nämnda dag och för hans inställelse vid rätten med sjuttio kronor trettio öre;

Men dödade Perssons fader, torparen Buller Per Perssons anspråk på skadestånd för sonens död varder såsom icke lagligen grundat av krigsrätten ogillat.

Den, som med detta utslag icke åtnöjes, äger att sist innan klockan tolv å trettio
Bihang till Riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 59 häft. (Nr 123.) 3

tionde dagen härefter, denna dag oräknad, eller tisdagen den 17 nästkommande september månad, till Kungl. Maj:ts krigshovrätt ingiva besvär, å vilka, därest de icke av klaganden egenhändigt undertecknas, författaren skall utsätta sitt namn, yrke och hemvist, ävensom, i händelse besvären i sådant skick genom ombud inlämnas, behörig fullmakt därtill bör bifogas. Försummar klaganden något av vad sålunda är föreskrivet, skall han hava förlorat sin talan och besvären komma ej under prövning.

Som ovan

På krigsrättens vägnar:

Wilh. Höglind.

Från konceptprotokollet rätt avskrivet; betygar

Ex officio:
Nils Nyström,
Auditör.»

Från avskrift rätt avskrivet, betygas:

Ol. J. Stålhand,
Ombudsman, Ljusdal.

Brita Stålhand.